

Het economisch landschap veranderde in zeer korte tijd dramatisch. Ook voor de werkgelegenheid heeft dit ingrijpende gevolgen. Wisten werkgevers tot voor kort bij wijze van spreken niet waar ze nieuwe medewerkers vandaan moesten halen, nu zijn massaontslagen aan de orde. Staatssecretaris Jetta Klijnsma blijft echter positief. “Je zult zien dat we sterker uit deze crisis komen.”

Staatssecretaris Jetta Klijnsma blijft positief | “We bijten in Nederland nog lang niet op een houtje”

TEKST Diederik Wieman | Axioma

Voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt wordt het niet gemakkelijker?

“We lagen mooi op koers. Samen met gemeenten, UWV en arbeidsdeskundigen konden we steeds meer mensen naar werk toe leiden. Tachtig procent arbeidsparticipatie lag in het verschiet. In oktober vorig jaar kwam echter de kentering. De kunst is nu de tering zo goed mogelijk naar de nering te zetten. Met alle partners moeten we nu gaan kijken hoe we erger kunnen voorkomen. Mensen op hun plek houden, van werk naar werk leiden, voorkomen dat ze naar de bijstand moeten.”

Een fijn moment om aan te treden als staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid...

“Ik wist dat ik niet op een vrolijk moment instapte. Daarom juist heb ik ‘ja’ gezegd. Natuurlijk weet ook ik niet hoe diep de crisis gaat en hoe lang deze zal duren. Duidelijk is wel dat de bomen niet langer tot in de hemel groeien. Het is echter wel

goed om alles in een juist perspectief te zetten. Zo zaten we vorig jaar op het laagste werkloosheidspercentage ooit. Nederland doet het echt niet beroerd.”

Dus we moeten er niet zo zwaar aan tillen?

“Werkgevers of eigenaren van een bedrijf zien de winsten onder druk staan. Er wordt dan vaak vanuit een reflex gedacht en gehandeld door mensen te ontslaan. Vaak zijn de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt of mensen met een arbeids handicap dan de dupe. Ik vind dat onverstandig, want het kan in moeilijke tijden heel lucratief zijn om juist deze mensen binnenboord te houden. Ik was laatst op werkbezoek bij Dura Vermeer, dat pallets laat repareren door medewerkers van een Sociale Werkplaats. Het scheelt de onderneming veel geld, omdat ze geen nieuwe pallets hoeven te kopen. Tegelijkertijd hebben de medewerkers van de Sociale Werkplaats een gewone baan bij een regulier bedrijf. Deze mensen werken vanuit

een beschermde omgeving en worden begeleid door arbeidsdeskundigen, het is voor beide partijen gunstig. Dan heb je toch goud in handen?”

Niet afschaffen dus, die Sociale Werkplaatsen?

“Nee, want er blijft altijd een categorie mensen die een beschermde werkplaats nodig heeft. Wel vind ik dat je kritisch moet blijven kijken naar wat mensen kunnen. Sommige blijven daar gewoon steken, terwijl ze veel meer in hun mars hebben. Daar moeten we samen met gemeenten, UWV en werkgevers goed naar blijven kijken. Ook in tijden van recessie, wanneer hier misschien wat minder draagvlak voor is. Kijk, we moeten voorkomen dat mensen gewoon thuis op de bank blijven zitten. Want vergis je niet in de enorme impact die dat op hen heeft.”

En op termijn hebben we toch weer iedereen nodig.

“Dat klopt. De commissie Bakker zweeft wat dat betreft boven ons. We krijgen te

“We moeten mensen die langs de kant staan arbeidsfit houden”

J (Jetta) Klijnsma ⁽⁵²⁾
Jetta Klijnsma studeerde sociaal-economische geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, en al tijdens deze studie bekleedde zij diverse functies bij de Tweede Kamerfractie van de Partij van de Arbeid. Van 1986 tot 1990 volgt zij de opleiding van Hogere Bestuursambtenaar aan de Bestuursacademie Zuid-Holland, waarna ze PvdA-raadslid wordt in de gemeente Den Haag. Acht jaar later wordt ze in die zelfde plaats benoemd tot wethouder. Op 18 december vorig jaar volgde Jetta Klijnsma Ahmed Aboutaleb op als staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

maken met een grote uitstroom van arbeidskrachten en een niet zo zuinige krapte op de arbeidsmarkt. Daarom is het zaak om mensen die nu tijdelijk zonder werk komen te zitten arbeidsfit te houden. Mensen die tijdelijk langs de kant staan moeten niet lethargisch worden, maar werken aan opleiding of omscholing. En vlak de maatschappelijke participatie niet uit. Je kunt ook vrijwilligerswerk doen, of mantelzorg. Natuurlijk begrijp ik dat het moeilijk is wanneer je aan de kant wordt gezet nadat je jaar in jaar uit voor dezelfde werkgever hebt gewerkt. Dat je behoefte hebt aan zekerheid. Maar het is niet alleen zinvol en leerzaam maar het kan vooral ook erg leuk zijn om eens te switchen en iets heel anders te gaan doen.”

Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn belangrijk, maar veel mensen zullen toch gewoon betaald werk willen?

“Zo hebben we het natuurlijk ook georganiseerd in de werkpleinen (voorheen BVG-Bedrijfsverzamelgebouw, red.). Het beste is

natuurlijk om mensen van werk naar werk te leiden. Wat dat betreft zou het mooi zijn wanneer werkgevers samen met de werknemers preventief naar een werkplein gaan. We zitten in een vreemd hoofdstuk, want enerzijds vallen er veel ontslagen, maar in andere sectoren zijn nog veel vacatures. Het onderwijs, de zorg, politie en defensie kunnen nog genoeg mensen gebruiken. Daarvoor moeten mensen wel even een knop bij zichzelf omzetten. Arbeidsdeskundigen kunnen daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Zij zijn gewend om vanuit de mens te werken. Want hoe kleed je dat in, nu mensen verplicht zijn om na een jaar werkloosheid iedere baan te accepteren?”

Beter is natuurlijk om langdurige werkloosheid te voorkomen.

“Natuurlijk, en gelukkig is de infrastructuur er nu ook om mensen zo snel mogelijk naar werk te helpen. We hebben de werkpleinen, mobiliteitscentra, loonkostensubsidies, participatieplaatsen en het Participatiebudget, dat het veel makkelijker maakt om mensen

efficiënt te helpen. Anders zou het nog veel lastiger zijn.”

Er is wel kritiek vanuit de Kamer dat er op dit vlak opeens van alles kan nu er crisis is.

“Onder druk wordt alles vloeibaar. Dat is nu eenmaal zo. Als alles meezit, doet iedereen lekker zijn eigen ding, maar nu we economische tegenwind hebben zie je dat de sociale partners intensiever en eendrachtiger samenwerken. Dat is dan weer de andere kant van zo'n crisis waarin we nu zitten. Als we het nu samen goed aanpakken, is Nederland straks meer klaar voor de Commissie Bakker-periode. Laten we daarom positief blijven. We bijten in Nederland nog lang niet op een houtje. Ik ben van huis uit historica en weet daarom dat crises altijd van voorbijgaande aard zijn en laten we er daarom voor zorgen dat we er beter uitkomen dan dat we er zijn ingegaan.” ←